

‘Tegen hitte kun je meer

Dat klimaatomstandigheden impact op je bedrijf hebben, zal bij iedere boer bekend zijn. NAJK ging hierover in gesprek met twee leden, een akkerbouwer uit Noord-Holland en een melkveehouder uit Limburg. Beide jonge boeren vertellen over de gevolgen van de extreme weersomstandigheden op hun bedrijf en hoe zij hiermee omgaan.

Auteur: Lievijs Hogeboom, communicatie NAJK Beeld: Abbie Ainslie

Op het melkveebedrijf met 280 koeien van Mayco ten Kate, wordt al sinds 2001 met melkrobots gemolken. In 2010 is een compleet nieuwe stal gebouwd met vier robots. Op de 124 hectare aan land wordt rogge, maïs en gras geteeld.

Wat zijn jouw plannen voor de toekomst?

“Ik zie toch wel meer in het verder optimaliseren van het bedrijf. Met technologie kunnen we nog veel meer optimaliseren, om alles nog een stuk beter te kunnen gaan doen. Ik wil binnen nu en vijf jaar bijvoorbeeld ook investeren in een automatisch voersysteem om de arbeid die op het bedrijf nodig is te verminderen.”

Welke impact van het klimaat zie jij op jouw bedrijf?

“Het wordt steeds lastiger om goed ruwvoer te telen door het veranderende klimaat en de mestregelgeving.” Daarnaast noemt Mayco dat er meer weersextremen lijken te zijn dan een stabiel, warm klimaat en dat zorgt voor uitdagingen. “Het heeft heel lang geduurd tot we onze eerste snede konden maaien, het was uiteindelijk pas 9 juli dat het laatste deel eraf kon. Je ziet dat die kwaliteit zo slecht is, dat we het eigenlijk niet aan onze koeien kunnen voeren. Het wordt richting het najaar wel een uitdaging om voldoende en kwalitatief goed voer in de kuil te hebben”, vertelt Mayco.

“Het wordt steeds lastiger om goed ruwvoer te telen door het veranderende klimaat en de mestregelgeving.”

– MAYCO TEN KATE –

Wat doen jullie om je in te dekken tegen weersextremen?

“Tegen de hitte kun je eigenlijk veel meer doen dan tegen regen. Koeien hebben ook het meest last van die extreme hitte”, vertelt de jonge melkveehouder. Zo zijn de daken bij hun stal geïsoleerd en is het plan om meer ventilatoren in de stal te hangen: “Uiteindelijk zorgen de koeien voor het inkomen, dus die moeten het ook het beste hebben.”

Investeren in beregenen ziet Mayco niet zitten. “Het kost ontzettend veel geld en tijd, maar is nog steeds geen garantie dat je fatsoenlijk voer in de kuil hebt zitten. Daarnaast is het risicovol, gezien de beregeningsverboden die er in de regio aan zitten te komen. Wij kijken meer naar het uitbreiden van onze opslagen, om voor meerdere jaren voer op te kunnen slaan.” Zo hoopt hij periodes van extreme weersomstandigheden te kunnen overbruggen.

Denk je dat de gevolgen van klimaatverandering anders zijn voor de akkerbouwsector?

“Ik denk dat de gevolgen voor de akkerbouw nog extremer zijn, omdat zij echt afhankelijk zijn van wat er op de akker gebeurt. Melkveehouders hebben natuurlijk koeien die voor het inkomen zorgen. Daarnaast kunnen maïs en gras nog redelijk wat hebben aan weersextremen, maar veel akkerbouwgewassen veel minder.”

Wat is jouw tip aan melkveehouders om je te kunnen wapenen tegen weersextremen?

“Zorg dat je investeert in voldoende voeropslag om voor een langere periode voer op te kunnen slaan! Zo kun je op het moment dat je veel ruwvoer kan telen, je voorraden vullen.”

Mayco ten Kate (30)

WOONPLAATS:

Nederweert (Limburg)

OPLEIDING:

Dier- en veehouderij

BEDRIJF:

Melkveebedrijf met 280 koeien

doen dan tegen regen'

NAJK'ers aan het woord

Op het akkerbouwbedrijf van Joost Waiboer worden aard-appels, suikerbieten en tarwe geteeld. Daarnaast wordt groenbemesterszaad vermeerderd en een deel van het land verhuurd voor tulpenbollen. In totaal heeft het bedrijf 125 hectare, waarvan alle percelen rondom het huis liggen. Dat is natuurlijk een luxe, maar het betekent ook dat wanneer het regent, vaak alle percelen de dupe zijn.

Wat zijn jouw plannen voor de toekomst?

"Het zo hoog mogelijk houden van de kwaliteit van de bodem, wat ook weer positief werkt op het product natuurlijk, maar ook helpt met dit weer." Daarnaast noemt Joost dat hij in de toekomst de ambitie heeft om meer in te zetten op mechanisatie, om zo arbeid te verminderen.

Welke impact van het klimaat zie jij op jouw bedrijf?

"We hebben eigenlijk op ieder perceel wel problemen, op een deel van de lichtere percelen zijn aardappels gestikt, op een ander deel waar de grond zwaarder is, zijn ze verzopen", vertelt Joost. Vooral de clusterbuien zijn volgens hem de oorzaak van de problemen. "Heb je de hele dag miezer, dan zakt het langzaam door die bodem heen, dat is geen probleem. Met de clusterbuien van dit jaar valt er gewoon te veel, te snel." De jonge akkerbouwer ziet ook de impact van de regen terug in de mineralen van zijn bodem: "We hebben de bodem laten meten en in de grond van sommige percelen zat helemaal geen stikstof meer. Wij telen heel veel groenbemesters om die bodem een beetje gezond te houden, maar na een tijdje spoelt dat allemaal uit."

"Zorg dat je bodem zo gezond mogelijk is en dat het water alle kanten op kan."

- JOOST WAIBOER -

Wat doen jullie om je in te dekken tegen weersextremen?

"We hebben over de gehele boerderij verschillende soorten stuwen geplaatst, onder andere om zoet water vast te houden maar ook om sloten volledig af te kunnen sluiten. Daarnaast hebben we veel geïnvesteerd in onze bodem. Bij één perceel bleef altijd veel langer water staan dan bij de andere, toen zijn we proefkuilen gaan graven en bleek dit door een veenlaag te komen. Als veen uitdroogt, wordt het net een telefoonboek, dus komt er geen water meer doorheen. We hebben daar een nieuwe drain ingezet met stierzand er bovenop, hier zag je direct het resultaat van met de afwatering. Daarom zijn we dat nu bij andere percelen ook gaan doen. Het water kan door het zand beter bij de drain komen."

Denk je dat de gevolgen van de klimaatverandering anders zijn voor de melkveesector?

"Uiteindelijk zitten we in hetzelfde schuitje, ze zullen het niet makkelijker hebben dan wij. In het begin dacht ik wel: had ik maar

Joost Waiboer (28)

WOONPLAATS:

Anna Paulowna (Noord-Holland)

OPLEIDING:

Agrarische bedrijfskunde

BEDRIJF:

Akkerbouwbedrijf met 125 hectare

alleen gras. Maar de melkveehouders hebben eigenlijk ook nooit mooie droge dagen gehad dit jaar om het knap binnen te krijgen of mest uit te rijden. Voor niet één sector die met de natuur te maken heeft is een clusterbui welkom, of een te lange periode van droogte. Het is voor iedereen een waardeloos jaar!"

Wat is jouw tip aan akkerbouwers om je te kunnen wapenen tegen weersextremen?

"Zorg dat je bodem zo gezond mogelijk is, dat het water alle kanten op kan en wees geduldig! Ga niet te vroeg het land op en niet te laat er weer af. Het is belangrijk dat je wacht tot de grond het kan hebben, anders zit alles erin en zie je daarna de ellende ervan. Daarnaast is het geen overbodige luxe om een vuilwaterpomp en een greppelfrees in je schuur te hebben staan, maar dat zijn eigenlijk noodoplossingen."